FRANCKESCHE
STIFTUNGEN

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauin[a]e Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

De temporibus in integrum restu. tamminorum & aliarum persoarnum quae restitutui possunt quam haeredum eorum. Rubri.

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150729

Visual Library

LEX I.

TEmporalibus. Non ſolum milites qui læ-
duntͣ tẽpore quo ſunt abſen
tes pro republica, reſtituuntur in inte. imò etiam vxo
res eorum, quę ipſos ſequutæ ſunt. & in abſentia ſunt
læſæ dummodo oſtendant intereſſe ſuum, & reſtituant quod in
earum vtilitatẽ fuit cõuerſum. h. d. ambæ ille. ll. † Oppo. qđ non
reſtituatur vxor. quia malè fecit ſequi maritum: & etiã ipſe mari
tus malè fecit ipſam ducere: & debet ex hoc puniri: vt. l. obſerua
re. ff. de offi. procõ. cir. prin. ergo nõ debet cõſequi præmium, ex
quo meretur pœnam. l. ſiue hæreditaria. ff. de neg. ge. dñt Doc.
quod illud eſſet verum. quando fuiſſet abfuturus modico tem-
pore nam tunc debet vxorem ducere: ſecus quando longo tem-
pore. & ita intelligũt hic. † An autem vxor inuita [a] cogatur ſequi
maritum quocũq; ierit. Doc. dñt qđ non: & ad hoc no. in. l. liber
ta libertæq;. j. de ope. lib. Sed quæritur de alijs famulis quos mili-
tes ſecũ ducũt de patria ꝓpria, an merentͣ reſtõnẽ ſicut ipſi mili-
tes. dic q̄ ſi ducũt ſecũ medicos, maximè chirurgicos: quia ſunt
neceſſarij ꝓpter vulnera, merentͣ idẽ priuilegiũ. vt. ff. qui ex cau.
ma. l. inter eos. §. militũ medici. ſecus in alijs famulis qui vadunt
ſpõte, & ſpõte poſſunt recedere ſecundùm Iac. de ra. vt. d. l. inter
eos. §. j. nec ob. ſ. de epi. & cle. l. j. quia aliud in clericis. vt non de-
fraudetur ſeruitio. & poſsint vacare ad diuina. vt in. l. j. de epi. &
cle. Pe. dicit q̄ licet famuli militũ nõ reſtituãtur tanquam abſen
tes ex cauſa reip. põt tã reſtitui tanquã abſentes ex cauſa proba
bili. inter quę tñ differẽtia eſt: vt no. in. l. fi. ff. de reſti. in integ. † Et
no. in. l. ij. ibi. dũ dicit. ad ſe ꝑtinere monſtrauerit. q̄ petens reſtõ-
nẽ aduerſus venditionẽ rei ſuæ, vel aduerſus p̄ſcriptionẽ neceſ-
ſe habet oſtẽdere q̄ illa res ſit ſua. vt reſcindatͣ venditio, vel præ
ſcrip. hoc qualiter intelligatͣ. dic vt dixi in. l. q̄ tempore. nã ſi ab-
ſens fuiſſet læſus in poſſeſ. & in prȩſcrip. qa ipſo abſente fuiſſet ꝑ
alium capta poſſeſsio: nõ haberet neceſſe ꝓbare dñium: ſed ſolam
poſſeſsionẽ. vt in. l. ait prætor. §. Itẽ ei qui. ff. quib. ex cau. ma. ſed
ſi poſ. fuiſſet capta añ abſentiã, & in abſentia fuiſſet cõpleta vſu
capio, vel præſcriptio: tũc cũ peteret reſtõnẽ, vt reſcindatur vſu
capio vel p̄ſcriptio, nõ vt reſtituatͣ res: habet neceſſe ꝓbare ſum-
mariè q̄ illa res erat ſua. nõ plenariè: qa iſtud iudiciũ eſt prȩpa-
ratoriũ ad reſciſſoriã actionẽ: ideo ſufficit plenaria ꝓbatio. vt. ff.
ad exhib. l. iij. §. ibidẽ. & l. theſaurus. poſtea verò cũ agitͣ reſciſſo-
ria neceſſe habet ꝓbare plenè de dñio prȩterito. i. q̄ habebat añ
præſcriptionẽ. quo facto apparebit q̄ nunc habet vtile. & dic vt
ſcripſit Cy. Vltimò illa. l. ij. in ver. ſed quia. reputatur aliquãtulũ
difficilis ꝓpter glo. & ꝓpter hoc q̄ hic dicitͣ q̄ iſta mulier habet
neceſſe cũ petit rẽ ſuã venditã: præhabita reſtõne reſtituere præ-
tiũ ſolutũ per emptorẽ: quia hoc videtͣ cõtra. l. ſi mãcipiũ. j. de rei
ven. Breuiter dic q̄ hoc fuit conuerſum in ſuam vtilitatem. Sed
qualiter põt hoc ꝓcedere. Rñdeo ſi fuit vẽdita ꝑ creditorẽ ſuũ.
vt in ti. ꝓcedẽ. l. ſi cũ militaribus. vel ſi per ꝓcuratorẽ ſuũ gñalẽ,
cuius mãdatũ non extẽdebatͣ vt poſſet vẽdere, tñ vẽdidit: & pre
tiũ in vtilitatẽ eius cõuertit: ſed ſi quidã tertius nõ noĩe mulieris
ſed ꝓprio ſed tanquã ipſe eſſet dñs vẽdidiſſet, non conuerteret
pretium in vtilitatẽ mulieris: ſed ſuã. ideo non tenetur mulier re
ſtituere. Et ita loquitͣ cõtrariũ: & ita intelligit glo. mag. ibi. [vt ſi
procurator generalis &c.] Et dicit Bal. q̄ audiuit à Bar. illã glo.
eſſe notandam ad hoc. q̄ nõ ſolũ qñ aliquis vendit rẽ meã tanquã
ſuam tribuit tituliũ emptori, & dat cãm vſucapiendi, vel præſcri-
bendi. quo caſu loquitͣ ti. pro emp. ſed etiã ſi aliquis meo nomi-
ne aſſerit ſe mãdatũ habere cũ nõ haberet, vendidit. nõ ẽm trãſ-
fert dñiũ, ſed trãsfert vſucapiẽdi cõdõnẽ. & iõ dicebatͣ q̄ ſi exe-
cutores vltimę volũ. vẽdũt rẽ hȩreditariã, cũ tñ nõ haberent mã-
datum ad hoc: emptor ex illo ti. põt vſucapere vel p̄ſcribere. Certè
illud eſt veriſsimũ. nec vrͣ mihi ita mirabile ſicut Bal. dicit qa de
hoc eſt caſus i. l. quã ip̄e nõ all. ff. ma. l. mãdatũ diſtrahẽdorũ: ſed
ſi haberet mãdatũ trãſferret dñiũ: nec eſſet neceſſaria p̄ſcriptio.

*De tẽporibus in integrũ reſtit. tã minorũ & aliarũ perſo-
narũ quæ reſtitui poſſunt quã hæredũ eorũ.* Rubri.

LEX I.

IN his. † Tempus reſtitutionis petendæ non cur-
rit durante minori ætate: nec etiã durante
tempore abſentiæ cauſa reipublicæ: & ſi abſentia con
iungatͣ cũ minori ætate in perſonã eiuſdẽ, vel diuerſo-
rũ vt hæredũ, non incipit currere niſi com
pleta minori ætate. & illo reuerſo. h. d. iſta. l.
cũ tribus ſequentibus. vſq; ad. l. ea quę. Et
no q̄. l. j. iij & iiij. loquũtur qñ in perſonã e-
iuſdẽ ſuperuenit cã noua. ſ. abſentia. l. autẽ
ſcđa loquitͣ qñ in p̄ſona hȩredis: qa defun-
ctus fuerat minor: & trãſmiſit bñficiũ reſtõ
nis ad hrͣdẽ: q erat minor, vel abſens. Nã nõ
currit ſibi niſi poſt reuerſionẽ: & eſt ſpãlis b
in hoc tẽpore q̄ datur ad reſtõnẽ petendã.
q̄ erat olim annus hodie quadriennium q̄ c
etiã olim nõ currebat minori. & qđ nec o-
lim nec hodie currit abſenti cã reipublicæ:
quia ſi curreret, reſtitueretur: & ſic daretur
reſtõ ad reſtituẽdũ. & eſſet quidã circuitus
vt hic. & l. interdũ. ff. de mino. alia verò tempora currebant olim
minori. hodie verò non. vt in l. fi. ſ. in quibus cauſis abſenti non
currebãt olim, et hodie currũt. qa per illã. l. nihil in abſentibus in
nouatur. & per prædicta patẽt declaratæ oẽs gl. ſi bñ inſpiciantͣ.

a ¶ Vxor inuita. Adde gl. in. c. vna queq;. xiij. q. ij. Cy. in. l. libertæ. C. de ope. lib. Gul. de cug. in. l. obſeruare. in. §. ꝓficiſci. de offi. ꝓcõ. Part. in l. Mæuia. in §. j. ff. de annu. lega. Doct. & ibi Cardi. Alex. in. c. de illis. de ſponſa.

b ¶ Tp̄s datæ. Adde doc. ſup data. vj. lib.

c ¶ Aetas. xxv. anno. Adde Io. de ana. in rub. de delic. pue. Bar. cõſi. lxxi incip. Illud in mediũ referã. in. v. col. i. iij. vol.

2 ☞ *Reſcriptum ad lites non prodeſt quouſque ſit præſentatum: & poteſt impetrans illi renuntiare, & ipſum lacerare inuito iudice, & etiam aduerſario ante præſentationẽ non poſt.*

3 *Reſcriptum gratioſum poteſt prodeſſe ante præſentationem.*

4 *AEtas taxata per reſcriptum, an habeatur pro legitima ætate per omnia: & quid ſi taxatur per ſtatutum?*

Tempus petendæ reſtitutionis in integrum, quantum ſit hodie?

LEX. IIII.

1 EA quæ. † Tempus reſtitutionis petendæ incipit
currere ei qui veniam ætatis impetrauit,
poſtquam impetrationem intimauit iudici, & iudex
eã approbauit: & adminiſtrationem rerum ſuarum ſi-
bi commiſit: nõ añ. non tñ finitur quouſq; verè compleuit. xxv.
annũ. h. d. notabiliter vſq; ad §. ſi qñ. † No. ſecundũ Bal. non pro
2 deſſe reſcriptum quouſq; ſit prȩſentatum. ideo Spe. facit titulum
de reſcripti præſentatione. hoc in reſcripto ad lites. nam añ præ-
ſentationem iudex delegatus ex eo nõ conſequitur iuriſditionẽ
vel ſaltim excercitũ iõ impetrans põt illi renuntiare: & ipſum la-
cerare inuito iudice, & etiam aduerſario. poſtquã verò fuit præ-
ſentatũ, ſecus: quia effectum eſt cõe cũ iudice & parte. ita no. In
no. eleganter in c. ex cõquæſtiõe de reſt. ſpo. & vide in Spe. ti. de
3 cõpetẽti iud. addi. §. pe. circa. fi. †. Reſcriptũ verò gratioſum bñ
poteſt prodeſſe añ præſentationẽ. nam ſi quis impetrauit benefi
cium, licet nõdũ præſentauerit, ſi alius poſtea impetret, non va-
let ſecunda impetratio tanquam facta in beneficio non vacante
b quia in hoc inſpicitur tẽpus datæ, [b] non præſentationis. vt in c. ti
bi qui. de reſcrip. li. vj. conceſsio verò veniæ ætatis partim ſapit
gratiam quia concedit ad adminiſtrationem quã nõ habebat. &
partim ſapit naturam reſcripti ad lites quò ad geſta per eũ poſt
impetrationem cum alijs, vt denegaretur reſtitutio in integrum
tanquam maiori: & ideo in prȩiudicium aliorum non videtur
ſortiri effectum: ſeu quo ad alios in præiudiciũ ſui. quouſq; fue-
rit præſentatũ. vt hic. nam & añ prȩſentationem habetur pro mi
nore: & de geſtis interim poſſet reſtitutionem petere. vt hic not.
4 glo. & in l. j. ſ. de his qui. ve. æta. imp. † Item per iſtum tex. in ver.
[ita tamen.] videtur dicendum q̄ ſi ſtatutum dicat q̄ ætas. xxv.
c an. [c] habeatur pro legitima ætate: & ante illam ætatem aliquis cõ
traxerit: & fuerit læſus: tẽpus in integrum reſtitutionis petẽdæ
incipit currere poſt competũ. xvij. & non finitur quouſq; com-
pleuerit. xxv. licet de geſtis poſt. xviij. non poſsit petere reſtitu-
tionem. & ita ſemel de facto cõſultus. Florentiæ dicebã per hunc
tex. & vide quæ no. in addi. Spe. in ti. de reſti. in integ. §. j. in addi.
quæ incipit. ſaluo quod dicitur in ſecunda parte. Spe. & ſic dura
bat per vij. licet olim eſſet annus vtilis. & hodie quadriennium.
qñ inciperet currere poſt. xxv. Tene menti. niſi dicamus. Aliud
dicitur eſſe qñ per modum legis, vel ſtatuti taxatur ætas. & tunc
per oĩa habeatͣ ꝓ legitima ætate. Aliud qñ ꝑ ſpãle reſcriptũ. ad q̄
vide q̄ no. Bal. in auth. ſi captiui. ſ. de epi. & cle. illa tñ lex ſatisfa
ciat ad iuuãdũ minorẽ. In gl. ſup verb. [intimata.] in fi. ibi. l. j. Sol.
illa. l. limitatͣ ſcđm illã. vt ibi no. In gl. j. In gl. quę incipit. i. [dice-
re. in fi. ibi. [demũ cõpletis. xxv. an. dic prima verior ſecundùm
doct. vt incipiãt currere Poſt inſinuationem veniæ: ſed non ex-
piret tempus quouſq; compleuerit. xxv. annos.

2 Si minor xxv. an. exiſtens in ætate xx. anno. cõtraxit, & fuit leſus: & ſic tempus reſtitutionis petendæ ſi uiueret, inciperet ſibi currere poſt quinq; annos: tamen ſi moriatur tunc relicto hærede, quando incipiant currere illi quinque anni cõtra hæredem qui eſt minor: & quid ſi erat maior? & nu. 6.
3 Quid ſi ille minor deceſsit in ætate xxvj. anno. & ſic de quadriennio reſtabant tres anni, quos tranſmittit, an illi currant durante minori ætate hæredis: & quid ſi ſucceſſit maior? & nu. 6.
4 Præſcriptio ſemel inchoata, quando deſinit currere: & poſtea excitetur?
5 Præſcriptio inchoata contra defunctum, an currat iacente hæreditate?

1 §. Si quando. †Si minor ſuccedat minori, vel etiã maiori effecto, quibus cõpetebat beneficiũ
reſtõnis nõ incipit currere ſuccedenti quouſq; ſit effectus maior
xxv. ſed ecõtrà ſi maior ſuccedat minori, incipit currere poſt adi
tã hæreditatẽ: licet minori nõ ſucceſsit nõ inciperet niſi poſt cõ
pletã ętatẽ xxv. annorũ. h. d. vſq; in fi. l. Et ponitur tertius caſus
tanquã dubitabilis & omittit quartũ tanquã indubitabilẽ ſecun
dũ gloſ. quia ex deciſione prædictorũ triũ apparet clarè deciſio
quarti ſed qualiter glo. nõ declarat: vt j. dicã. No. ex primo caſu.
2 ꝙ† ſi minor xxv. an. exiſtẽs in ætate xx. an. contraxit, & fuit læ
ſus: & ſic tẽpus reſtitutionis petẽdæ ſi viueret, inciperet ſibi cur
rere poſt quinq; an. ſi tamen tunc moriatur relicto hęrede v. an.
ad quẽ tranſiuit beneficiũ reſtitutionis nõ incipit hæredi curre
rere tẽpus niſi poſt xx. an. & ſic poſt cõpletam ætatẽ hęredis ꝗa
ſicut qñ cum ætate minori cõiungitur abſentia, quæ durat vltra
ætatem non incipit currere ſtatim poſt ætatem cõpletã: ſed poſt
reuerſionẽ vt in legibus ꝑcedẽtibus: ita qñ cũ ætate defuncti cõ
iungiť ætas hæredis ꝙ̃ vlterius extendiť, non incipit currere niſi
3 poſt finitã ætatem hæredis. vt hic. †Ex ſecundo caſu no. ꝙ ſi mi
nor cui competebat beneficiũ reſtõnis, factus eſt maior: & ſic in
cœpit ſibi currere tempus: & cũ eſſet xxvj. an. deceſsit. & ſic de
quadriẽnio lapſus erat annus, & trãſmittit reliquos tres annos: ſi
ſibi ſuccedat minor, illi tres anni nõ currũt etiã durante minori
ætate hæredi: ſed reincipiũt currere poſt cõpletã ætatẽ hæredis.
& hæc erat maior dubitatio quã in præcedẽti caſu: ꝗa ibi nõ in
cœperat currere defuncto: hic ſic. Vñ videbať quod ꝓpter mor
tẽ nõ deſineret cõtinuare curſum ſuũ vt videmus in alijs pręſcri
ptionibus inchoatis cõtra defunctũ: ꝗa etiam hodie cõtinuãtur
cõtra hęredẽ minorẽ: licet detur reſtõ. vt ĩ l. vnica. §. ſi aduer. vſu
cap. & no. in l. fi. §. in qb. cau. Sed breuiter aliud eſt in tẽpore re
ſtitutionis petẽdæ: ꝗa ſi cõtinuareť curſus cõtra hæredẽ minorẽ,
deberet aduerſus curſum reſtitui ex perſona ſua: & ſic dareť re
ſtitutio ad reſtituẽdũ quod eſſe nõ debet. vt dixi in legibus præ
cedẽtibus, ideo ne hoc cõtingat, deſinit cõtinuare curſum: & in
4 terim dormit præſcriptio. †& ſic no. cõtra Bar. ꝙ dicit in l. natu
raliter. ff. de viuca. quod de iure ciuili nõ reperitur quod præſcri
ptio poſtquã fuerit inchoata, deſinat currere: & dormiat: & poſt
ea exciteť niſi in caſu l. ſicut. j. de præſcri. xxx. an. §. in præſcriptio
ne xxx. an. inchoata cõtra defunctũ: cui ſucceſsit pupillus quia
durante pupillari ætate nõ currit: ſed dormit, licet de iure cano
nico bene reperiať in multis caſibus ſecundũ eũ certè de iure ci
uili reperitur alius caſus. vt hic & etiam alius j. de iure delib. l. fi.
5 §. donec. in fin. †Sed hic quæriť an mortuo illo in cuius perſona
cœperat, curſus cõtinueť ſaltẽ iacente hæreditate? videť quod
ſic: ꝗa hæreditas iacens repræſentat perſonã defuncti. vt l. hære
ditas. de acq. re. do. ſed ſi defunctus viueret continuaret curſum
ſuum: ergo idem ſi mortus eſt & eius hęreditas iacet poſtquàm
aũt fuerit adita ꝑ minorẽ, ex tũc incipiat dormire quia tunc hæ
reditas nõ repręſentat perſonã defuncti, ſed hæredis: ꝗa eſt mi
nor illud nõ declarat hic gl. nec doct. in illo ſecundo caſu, tñ dic
contrariũ: ꝗa ſi curreret iacente hæreditate, minor poſtea adiens
reſtitueretur in integrum: tanquã ſi fuerit læſus nõ ſtatim adeũdo
hæreditatẽ, & faciẽdo curſum impediri: & ſic daretur reſtitutio
6 ad reſtituendũ quod eſſe non debet. †Ex tertio caſu not. ꝙ ſi mi
nor cui competebat beneficium reſtitutionis & nõdum inchoa
uerat tẽpus reſtitutionis petendæ, ꝗa erat xx. an. Et ſic debebat
inchoare poſt quinq; annos decedat relicto hærede quodã ma
iore, iacente hæreditate eius non incipit currere tempus: quia
repræſentat perſonam minoris defuncti, & illi ſi viueret non in
ciperet currere ergo nec hæreditati iacenti ſed poſt aditam hæ
reditatem incipit ſtatim currere: licet defuncto non incœpiſſet
quia non inſpicitur amplius ætas defuncti poſtquã mortuus eſt
ſed ætas hæredis, qui eſt maior ſed ponamus ꝙ hęreditas iacuiſ
ſet ꝑ vj. vel viij. an. & ipſe defunctus ſi viueret lapſis quinq; annis
inciperet ſibi currere. An eodem modo hæreditati iacenti lapſis
quinq; an. incipiat currere? videtur ꝙ ſic, ſi conſideramus dictã
rationẽ, quam etiam Bart. conſiderat ſcilicet quia repræſentat
perſonã defuncti. Bal. determinat contrarium, & ideo reprobat
dictam rationem Bar. Et dicit quòd alia eſt ratio quare hęredita
ti iacenti non incipit currere pręſcriptio, ꝙ̃ non incœperat curre
re contra defunctum: quia hęreditas iacens non poteſt agere: cũ
ſit res inanimata, & non valenti agere de iure nõ incipit præſcri
ptio currere: vt in l. j. §. fi. de anna. excep. & hoc idem videtur de
mente glo. ſuper hoc. §. quæ dicit hoc eſſe realiter verum ꝙ nul
la præſcriptio quæ non inchoauerit contra defunctũ, poteſt in
choare poſt hęreditatem iacentẽ & ſemper allegatur iſta glo. cũ
tex. ad hoc plus dicit Bald. quod etiam ſi eſſet datus curator hę
reditati iacẽti, quæ poſſet agere pro ea: adhuc putat idẽ poſtquã
nõ poteſt agere ꝑ ſe qđ tene mẽti perpetuò. Reſtat quartus ca
ſus. qui nõ ponitur in text. quando minori effecto maior contra
quẽ cœperat tẽpus currere, cucurrerat: ponamus ꝑ annũ ſucceſ
ſit maior dicit gl. ꝙ iſte caſus eſt indubitabilis: ſed certe imò vi
detur dubitabilis cum illud reſiduũ temporis currat iacente hæ
reditate: & videť ꝙ ſic, poſtquã erat inchoata ꝑ̃ſcriptio cõtra de
functũ: vt in gl. j. huius §. In cõtrarium quia hæres poteſt habere
iuſtam cauſam differendi cõditionẽ & propter illam cauſam re
ſtitueretur aduerſus curſum & ſic daretur reſtitutio ad reſtituẽdũ
breuiter ſuper hoc dicunt doct. quòd ſi haberet iuſtam cauſam,
hoc eſſet verum ſecus ſine cauſa diſtulit ad rem quia nõ reſtitue
retur: & ſic ceſſabit inconueniens ſecundùm Pet. & Cyn.

AVTHENTICA.

1 SI minor. †Iſta auth. eſt merè poſitiua & dicit aliqua quę non fundantur in aliqua ratio
ne nec fortè ĩ fauore dotis: & dicit Bal. ꝙ cõitas vnius
paruæ villæ non feciſſet iſtam auť. in qua nõ ſunt niſi
ruſtici: & vult ꝙ tempus præfixum ad proponendã querelã nõ
numeratæ dotis quando illa querela competit minori xij. ann. li
cet in maiore alia tempora ſtatuãtur, & ꝙ dictum tempus inci
piat currere minori quod eſt ſpeciale cum regulariter ſit contra
rium. vt in l. fi. §. in quibus cau. & ꝙ incipiat à tempore quo fuit
habilis ad contrahendum matrimonium: etiam ſi matrimonium
ſit cõtractum poſt. & etiam confeſsio fuerit poſtea facta: & ſic à
principio quintidecimi anni: licet facta fuerit confeſsio infra vi
geſimũ: quod eſt mirabile, incipiat currere tempus antequã inci
piat competere executio, nã ſi in xx. an. cõtraxiſſet matrimoniũ,
& fuit cõfeſſus ſe recœpiſſe dotẽ, poterit opponere executionẽ
vſq; ad xxvj. completũ quoniã à principi. xv. an. quo incœpit eſ
ſe habilis vſq; ad cõpletũ xxvj. ſunt xij. an. & etiã vult ꝙ ſi inte
rim moriatur hæres eius, ſi eſt maior, non habeat niſi annũ licet
defuncto ſupereſſet etiã longè plus & ꝙ currat durante minori
ætate ipſius. h. d. ſecundũ cõmunem intellectum ſed alij intelli
gebant ꝙ iſti xij. anni inciperent currere poſt xxv. an. & ſic vſq;
ad xxxvj. poſſet illam exceptionẽ opponere quod videť abſur
dum. Ideo glo. & doc. non tenent: ꝗa illud non eſſet fauor dotis:
quia dicta exceptio tãto tẽpore duraret: ſed potius eſſet cõtra do
tẽ. Et illa auť. noluit cõſiderare fauorẽ dotis non loquiť ergo illa
auť. de materia ti. ſ. de tẽpore qđ dať ad reſtitutionẽ petendã: ſed
de alio qđ dať ad proponẽdũ exceptionẽ ſed quia ſtatuit aliqua
ſpecialia in perſonã hæredis, quæ non erant in perſonam defun
cti: ideo Guarnerius poſuit eã hic neſciens vbi cõgruentius poſ
ſet ponere cum ibi loquatur de ſimili materia vel dic ꝙ loquitur
de tempore reſtitutionis petendæ aduerſus curſum tẽporis præ
fixi ad proponendum querelam non numeratæ dotis quæ non
fuerat propoſita infra tempus aliàs à iure præfixũ j. de dote cau.
non nume. & hoc innuit principium in verbo [reſtituitur.]

2 Dilatio ad probandum, debet dari petenti: & an poſsit dari non petenti.
3 Quòd debeat dari cauſa cognita, & ſic ſedente iudice pro tribunali. Sed an ualeant probationes factæ non data dilatione?
4 Si non ſunt datæ dilationes, nec factæ probationes, an poſsit perueniri ad ſententiam diffinitiuam, ita quòd ualeat?
5 Non eſt danda dilatio actori qui anio petit maiorem quàm ſit terminus inſtantiæ: intra quem debet cauſa expediri.
6 Si deſcendo cauſam in qua datur quadriennium ad inchoandam & finiendam cauſam reſtitutionis, an poſsit protelari per iudicem ad inſtantiam rei, cui nihil poterat imputari?

Tempus

Tempus præfixum iuriſdictioni, vt ſi committatur cauſa terminanda infra annum, non poteſt prorogari per petitionem dilationis ab una parte, ſed de communi cõſenſu partium poteſt prorogari ad maius tempus: & debet eſſe conſenſus expreſſus, & antequam finiatur.

Dilationes iudiciales licet datæ uni tantum parti, ſunt communes cum altera parte.

Si iudex dedit pro te ſententiam ſub conditione probatoria ſi iuraueris, uel ſi probabis, ſicut poſt ſententiam tu potes facere probationes ad ſententiam ualidandam & purificandam, an ita & ego ad ipſam impugnandam?

Minor ſi reſtituatur aduerſus lapſum dilationis, ut poſsit probare: ſimiliter & aduerſa pars poterit probare, etiam ſi fuit publicatus proceſſus, & didicita teſtificata.

Si actor renuntiauit allegationibus & probationibus: & reus poſtea petat dilationem ad probandum: & fuit ſibi data, an actor qui renuntiauit poſsit probare infra illam.

Si pars cui fuit data dilatio ei renuntiet, an iſta renuntiatio nocebit alteri parti.

LEX. VI.

1 PEtendæ. † Si infra terminum quo debet lis finiri ſuper cauſa reſtitutionis petatur
dilatio ad probandum, quæ terminum non excedat,
danda eſt: ſi verò excedat, non eſt danda actori
petenti: ſed tibi imputatur cur tantum diſtulit. reo verò bene
datur, ſi ſibi non poteſt imputari. tñ ſi detur reo, & actor poteſt
2 ea vti. h. d. iſta ſingularis & vtilis l. valde enim no. † ꝙ dilatio ad
probandum debet dari petenti ſed an poſsit dari non petenti?
Reſpondeo ad petitionẽ alterius partis petentis dari poteſt tam
præſenti quàm abſenti. vt in l. ad peremptorium. ff. de iudi. & ſi
datur abſenti, debet notificari. aliàs ipſum nõ artat per. l. ij. §. j. vbi
iterum act. & ꝙ no. in l. Labeo. ff. de iureiu. ſed ſi nullus petit, an
iudex ex offic. ſuo dare poſsit? dic vt no. per Bar. §. vt quæ de.
adeo partium. l. vnica. quæ dicit ꝙ ſi ambæ partes ſunt præſentes poteſt (ſi vult) cauſam expedire per l. properandũ. poſt prin.
infra de iudi. ſed ſi vult: & altera pars eſt abſens, non debet illi
dari niſi ad poſtulationem alterius partis præſentis: & econuerſo ſi vult dari præſenti, & non petenti, neutro poſtulante pro abſente. hic Bar. non tangit ſed Spe. in ti. de dila. §. nunc videamus
3 in principio & in fi. notabiliter loquitur. † Item not. in verſiculo.
[cauſis cognitis.] ꝙ etiã illa dilatio debet dari cã cognita. iõ non
poteſt dari à iudice procedente, ſed ſedente prõ tribunali. vt infra de dila. l. à procedente. & adhibetur modica cauſæ cognitio
in prima dilatione, quæ vertitur circa ea quæ dicũtur in l. j. infra
de dila. imò de ratione temporis ſecundũ qualitatem negotij, &
diſtantiam locorum. Sed an valeant probationes factæ non data dilatione? Spe. in titu. de dila. §. videndum. quærit & non ſoluit videtur ꝙ ſic per l. in crimine. ff. de adulter. de hoc dic vt in
4 l. fina. ff. de ferijs. † Item ſi non ſunt datæ dilationes, nec factæ
probationes, an poſsit perueniri ad ſententiam diffinitiuam: ita
ꝙ valeat videtur quòd non: tanquam de cauſa non videatur cognitum & ſic duntaxat poſsit perueniri ad interlocutoriam ab
obſeruatione iudicij per l. properandum. §. & ſi quidem. infra de
iud. Breuiter ſi iuriſdictio vel poteſtas iudicandi habebat certũ
terminum, vt quia cauſa fuit delegata alicui: vt deberetur expediri infra menſem. vel factum compromiſſum, & tunc terminus
appoſitus iuriſdictioni habetur pro dilatione data ad probandũ
& ſi actor infra terminum nõ facit ſuas probationes, reus poteſt
abſolui diffinitiuè: vt no. Inn. in c. ſuper eo. de appel. & Bar. in l. ſi
de meis. §. ſi. cum l. ſeq. ff. de arbi. & in l. admonendi. poſt princi.
de iureiure. ſed ſi iuriſdictio nõ habeat certum terminum, ſecus
per rationem ſuprà tactam, & per no. in d. §. & ſi quidem. iũctis
his quæ no. in l. prolatam. infra de ſen. ꝙ non valeat diffinitiua lata cauſa non cognita. Falit in caſu huius l. qñ actor petit dilationem tranſcendentem terminum inſtantiæ: quæ fuit ſibi denegata per id ꝙ hic dicitur in verſi. [ſi verò.] nam reus tunc poteſt
abſolui diffinitiuè. & tñ nulla dilatio fuit data: quod eſt notendũ
ſecundũ Bal. † Vlterius in verſi. [ſi verò.] no. non eſſe dandã dilationem actori quando petit maiorem quàm ſit terminus inſtãtiæ infra quam debet cauſa expediri. per rationem hic poſitam
nam certè etiam ſi non eſſet maior, ſi tamen infra id quod reſtabat ad inſtantiam cũ non poteſt expediri: vt quia erant dies feriati, idem eſſet dicendum, cùm ſit eadem ratio. vtrunq; tamẽ dictum procedit quando actori poteſt imputari cur ſe arctauit. vt
quia potuit inchoare cauſam in prin. quadriennij: & ipſe diſtulit
per tres annos, ſperans infra annum facere cauſam expediri, &
poſtea petebat dilationem trãſcẽdẽtẽ annũ vltimũ. Nã imputať
ei qui ſe arctauit: vt in l. ij. §. ſi quis in iudicio. ff. ſi quis cau. ſed ſi
ſe nõ arctauit, quia incœpit in princi. quadriennij. & propter cauillationes rei opponentis exceptionem, vel contra libellum, vel contra perſonam: & appellantis ab interlocutorijs, negotium fuit dilatum. vnde cũ peruenit poſtea ad dilationes probatorias, neceſſe habet petere dilationẽ tranſcẽdentem quadriennium: an ſibi ſit dãda? gl. iij. quæ eſt hic ſuper verbo, [quippe.] innuit quòd non: dum dicit quòd duo ſunt
neceſſaria ad hoc vt excludatur à petitione, ſi incipiatur à primo
ſcilicet ꝙ ſi arctauit, & ꝙ dilatio petita trãſcendat tempus: quaſi
dicat ſi incipias ab hoc vltimo, illud ſufficit: vt primum non eſt
neceſſarium: ergo etiam ſi ſe non artauit, ex quo tamen tranſcendit tempus, non eſt dandã. Tu dic contra. per. l. intra vtile. ff. de
minori. vbi eſt caſus. & per l. ſi cũ ipſe. & l. quinquaginta. ff. de
excu. tuto. & per l. fina. cum ibi no. per Cyn. infra de adul. & eadem ratione dicunt Docto. quod ſi actor fecit ſuas probationes
debito tempore: ſiue reus ſe artauit, ſiue non: reus autem oppoſuit exceptiones, contra quas actor dedit replicationes, ad quas
probandas neceſſaria eſt dilatio tranſcendens terminum: quia illa eſt danda, quia non poteſt imputari actori cur non diuinauit
de exceptionibus dandis per reum. Ego puto quòd ſi ſe non ar-
5 tauit in inchoando, illud ſit verum: ſed ſi ſe artauit, licet fecerit
ſuas probationes congruo tempore, non eſt dãda dilatio ad probandas replicationes vltra terminũ inſtantię: ſi exceptiones datę
per reum ſunt ſecũdũ naturam cauſę. & ſic de illis poterat cogitare: ſecus ſi eſſent penitus extraneæ: de quibus veriſimiliter nõ
potuit cogitare. & hoc totũ relinquiť arbitrio iudicis: & adde ad
illũ tex. l. ſi qñ. infra de dila. vbi ponitur eadẽ ratio: quare magis
denegatur dilatio actori quã reo, & fecit l. fi. ff. de ferijs. vbi reus
eſt magis priuilegiatus quã actor in dilationibus dandis: qa dan-
6 tur plures reo quã actori. † Vlterius no. in verſ. [qđ ſi defenſio.]
caſum in quo quadrienniũ datũ ad inchoandã & finiendã cãm
reſtitutionis, põt protelari per iudicem ad inſtantiam rei, cui nihil poterat imputari & dicit gl. in l. ſequẽ. quod illud eſt ideo. qa
illud tẽpus quadriennij præfigiť fauore rei. Ideo ad ipſius rei poſtulationem põt protelari. Ego puto quod non: niſi cùm petit dilationem neceſſariã trãſcendentem terminum: ſed ſi ſolùm conſentiret ꝙ poſſet cauſa expediri poſt quadriẽniũ, dubito an hoc
poſsit fieri. nã Bal. hic dicit ꝙ ſententia lata poſt quadriennium
ipſo iure nõ valet. etiã reo ſciente & patiente: ſicut nec valet ſententia iudicis appellationis lata poſt lapſum fataliũ: & ſic poſtq̃
appellatio eſt deſerta: vt in cle. ſi appellatiõe. de appel. Tẽpus aũt
triennij præfixũ inſtantię cauſę: principaliter cenſetur præfixũ
ob publicã vtilitatẽ: & in illo non eſt dubium, quòd etiam de cõ
ſenſu partium prorogari non poteſt: vt no. in l. properandũ infra
de iudi. quia per lapſum illius tẽporis licet pereat inſtãtia, nõ tamen perit ius, hic ſecus. ſicut hic inſtantia cauſæ appellationis:
tñ illa inſtantia de conſenſu partium poteſt prorogari. vt in cle.
quãdiu. cũ ibi no. extrà de appe. dũmodo expreſsè cõſenſerint,
vel cõpromiſerint: qa durãte cõpromiſſo dormit. Aliàs ſi ſciunt
& patiunť ferri ſentẽtiã: etiã ſi ꝓſequãť cãm poſt lapſum fataliũ,
non induciť ꝓrogatio. vt in d. cle. ſi appellatione. Idẽ per oĩa põt
7 dici in illo quadriẽnio: ꝙ tene menti. † tp̃s aũt præfixum iuriſdictioni. vt ſi cõmittitur cauſa determinanda infra annum, prorogari non poteſt per petitionem dilationis ab vna parte: ſiue ſit
reus, ſiue actor ſit: vt no. in c. de cauſis. de offi. dele. ſed de com-
a muni cõſenſu partium põt prorogari [a] ad maius tp̃s: debet tñ eſſe
conſenſus expreſſus, & antequam finiatur. vt l. ij. §. ſi iudex. ff. de
8 iudi. & tangitur hic per Cyn. † Vltimò not. fin. huius l. qui ſemper allegatur quod dilationes iudiciales licet datę vni tantum
b parti, [b] ſunt cõmunes cum altera parte. & ſicut illa cui datę ſunt
poteſt facere ſuas probationes & actus ita & altera cui nõ ſunt
datæ. per hoc determinat Barto. in l. admonendi. ff. de iureiurã.
ſuper tertia lec. quod ſi iudex dedit pro te ſententiam ſub conditione probatoria ſi iuraueris, vel probabis, quòd ſicut poſt ſententiam tu potes facere probationes ad ſententiam validandam
& purificandam: ita & ego ad ipſam impugnandam. Limita tñ
vt ibi no. per eum quẽ omnino vide. Per hunc etiam tex. dicunt
docto. quod licet actori dentur duæ dilationes tantum: & reo
tres. per l. fin. ff. de ferijs. ſi reo data fuit tertia, poterit actor infra

a ¶ Prorogari. An ꝓrogatio habeat locũ in ſpiritualibus. vidẽ Ange. in l. cũ qdã. ff. de iur. om. iu. Ange. in l. j. In vlt. col. ff. de iudi. Car. in c. pe. & gl. in xiiij. q. de offi. delega.

b ¶ Parti. Adde Sozi. in l. qui prior. ff. de iudi.

a ¶ Prouincia. Adde glo. in ver. in prouincia. in §. hæc conſiderantes. in auc. vt oēs obe. iud. ꝓuin. col. v.
b ¶ Dictio alij. Adde gl. in auc. qui ſemel. C. quomodo & qñ iu. doc. in c. ſedes. de reſcrip.
c ¶ Cōitate. Add Bar. in l. j. C. de ſum. trini. Bal. i l. ſi nō ſpāli. C. de teſta. doc. in c. per venerabilem. qui fil. ſint legi.

illam probationes facere: & tñ ſi nō fuiſſet
9 data reo non fuiſſet dāda actori. †Itē quod
ſi minor reſtituat̃ aduerſus lapſum dilatio-
nis, vt poſsit probare: ſimiliter & aduerſa
pars poterit probare, etiā ſi fuit publicatus
proceſſus, & didicita teſtificata: circa qđ vi
de qđ no. Bar. in l. j. §. nuntiatio. de ope. no.
nun. ante ſi. Et adde quod no. in Spec. de di
la. §. vidēdū. ver. in ſumma. ibi dū dicit hic
aūt &c. Sed quid ſi actor renuntiauit alle-
gationibus & ꝓbationibus, quæ renuntia-
tio non nocet reo. vnde reus poſteà petit di
lationē ad probandum, & fuit ſibi data, an
actor qui renūtiauit poſsit probare infra illā, ſi dicat ꝙ renuntia
uit non credēs reum velle aliam dilationē petere: ſed ꝗa petijt:
vult ea vti? Reſpōdeo nō poterit. vt not. j. de iudi. aut. iubemus.
10 per doct. †Sed quid ſi pars cui fuit data dilatio, videns ꝙ altera
pars poterat ea vti, ne vtatur renūtiauit, an illa renuntiatio noce
bit alteri parti? videt̃ quod nō, per l. ſi poſt mortē. §. ſi. ff. de cōtra
tabu. ſi per præteritū aperitur mihi via ſuccedendi ab inteſtato,
non pōt ꝓteritus approbare in mei pręiudiciū, vt excludat me à
ſucceſsione. doc. vident̃ dicere contrariū per l. ſi iudex circūuen
to. ff. de mino. vbi minor pōt renuntiare iniæ quā habuit ſuper
reſtitutione in integ. ne aduerſarius eius illa vtat̃. Nec ob. contra
rium, quia beneficio qđ habeo à te bene poſſum vti contra aliū
te inuito. vt ibi, ſed contra te non. vt d. l. ſi iudex. & in l. amiciſsi-
mos. ff. de excu. tuto. niſi renuntiares re non integra. vt poſtquā
incœpi vti. ar. in l. ſi pecuniā. ff. de cōdi. ob cau. Bal. verò ſimpli-
citer tenet quod non pōt renuntiare dilationi in mei pręiudiciū
quia poſtquā tibi data eſt, nō dicitur res integra: cum ſit effecta
cōmunis: ſicut ſi impetraſſes reſcriptū: & ipſum præſentaſſes cō
tra me iudici delegato. nā non pōt ei renūtiare me inuito. vt no.
Inno. in c. ex conqueſtione. de reſti. ſpo. l. aūt illa ſi iudex loquit̃
in priuilegio ſpeciali nos loquimur in iure communi, & de iſta
quæſtione vide oīno in Spec. de dila. §. videndū. ℣. quid ſi reus.

2 ☞ *Italia non eſt prouincia, ſed domina prouinciarum: & an prædia italica ſint tributaria, ſicut & prædia prouincialia?*
3 *Dictio alij non facit relationem: quando reſultaret abſonus intellectus.*
4 *Notarius creatus ab aliqua communitate, uel ab aliquo domino, quòd poſsit conficere inſtrumenta extra territorium inter ſubditos illius communitatis uel domini & de rebus poſitis infra territorium.*

LEX VII.

1 SVperuacuam. †Pro vtili anno qui olim dabatur hodie per hanc l. datur
quadrienniū ad inchoandā & finiendā cauſam reſtitu
tionis in inte. qđ à principio eſt vtile: ꝗa nō incipit cur
rere durāte minori ætate, vel durāte abſentia, vel alio impedimē
to, ratiōe cuius poſſet dari reſtitutio: ne det̃ reſtitutio ad reſtituē
dum. poſtquam aūt incœpit currere, eſt cōtinuum: vt currat die
bus feriatis, & nō feriatis: & etiā ſi exiſtat aliud impedimentum:
ratione cuius reſtitutio non daret̃. h. d. Sed ſi poſt inchoationem
ſuperueniret iterū abſentia, ratione cuius poſſet dari reſtitutio,
adhuc tēpus illius abſentię deduceret̃ vt hic in gl. ſup verbo [ex
cipiat̃.] quæ dicit quod deducitur tale tēpus: ſiue ſit primū, ſiue
mediū, ſiue vltimū, ratione qua ſ. dixi. ne cōtingat dari reſtitutio
2 nem ad reſtituēdum. Venio ad caſum aduertite. †In tex. ibi: [&
a in alijs prouincijs.] innuit quod Italia ſit prouincia.ᵃ & per con-
ſequēs qđ prædia italica ſint tributaria, ſicut & prædia ꝓuincia
lia gl. determinat contrarium. j. ſi ſine ſenſu vel reli. l. oēs. in ſi. gl.
magnæ dicens ꝙ non eſt prouincia, ſed domina prouinciarum.
3 †nec obſtat illud verbū [alijs:] quod eſt relatiuū: ꝗa non ſemper
facit relationē, quādo reſultaret abſonus intellectus. vt ibi Chri-
b ſtus eſt crucifixus, & alij duo latrones cū eo: ꝗa illa dictio alij:ᵇ
4 non importat ꝙ Chriſtus fuit latro. †In tex. ibi, [ex differentia
enim.] ille tex. ſemper allegatur & procedit qđ hic dicit̃ niſi ex
diuerſitate locorū reſultet diuerſa ratio & induco ad quęſtionē.
c Doc. dicunt ꝙ notarius creatus ab aliqua cōitate,ᶜ vel ab aliquo
domino, nō poteſt cōficere inſtrumētum extra territorium vel
iuriſdictionē illius cōmunitatis, vel domini per l. ij. ff. de offi. ꝓcō.
quoniā habet poteſtatē ab inferiori principe: ſed pone qđ eſt ex-
tra territoriū: & cōficit inſtrumēta inter ſubditos illius cōmuni-
tatis, vel dñi: & de rebus poſitis infra territorium, an valebit in-
ſtrumētum? videtur ꝙ non inſpecta deciſione doct. qui dicūt ꝙ
non pōt extra territoriū: cū locus vbi recepit ſit extra territoriū:
contrarium conſului nō eſt diu in ciuitate Pergami, quia penes
diuerſitatem locorum non ſubeſt diuerſa ratio: ſed penes perſo-
nas inter quas: & penes res de quibus cōficitur inſtrumentum,
& ita debet intelligi determinatio doc. dū dicūt extra territoriū.
i. extra perſonas, vel res de territorio: ſed intra illas poteſt in quo
cunꝗ loco ſit ipſe & etiam partes & placuit conſilium pluribus
doc. qui ſe ſubſcripſerunt. In tex. ibi. [finiendāque litē.] dic quæ
ro hic pone ꝙ in principio quadriennij fuit incepta lis ſuper re-
ſtitutione, & trāſiuit triēnium ꝙ non fuit cauſa expedita, quod
præfigitur inſtātiæ de iure cōi, vel aliud tēpus breuiter qđ præfi
gitur per ſtatutū: an poterit poſtea terminari, ſi adhuc ſupereſt
ſatis de quadiennio? videtur ꝙ ſic per illū tex. cōtrarium puto ꝙ
inſtātia ſit perempta: quia per hanc l. nō deroget̃ l. properādum.
cū illud quadriēniū non præfigatur ſimpliciter inſtātię, ſed liti.
abſoluet̃ ergo reus ab inſtātia iudicij, & poterit iterū agi, et infra
quadrienniū terminari. Sed quid ſi tēpus inſtantiæ ſecūdæ litis
tranſcendat reſiduū tēporis quadriēnij? Rñdeo nō poterit termi
nari niſi infra reſiduū tēporis quadriēnij: & ſic licet prima inſtā
tia durauerit ꝑ trienniū: ſecūda reincœpta non pōt durare vltra
annū qui reſtat & iſtud nō declaratur hic per doc. eſt tamen ne-
ceſſarium ad intellectum huius l. & veriſsimū. & qui aliter intel
ligit, non bene intelligit. gl. quæ ſunt hic tāgunt quæſtiones quę
fuerunt tactæ & declaratæ in l. quod tempore. & l. j. de reſti. mil.
Ideo de eis dic vt ibi dixi. nec cūro hic replicare ꝗa nō expedit.

Quibus ex cauſis maiores in integrum reſtituantur. Rubr.

1 ☞ *Quæ dicatur reſpublica?*
3 *Quando petitur reſtitutio aduerſus ſententiam, non petitur reformatio ſententiæ: ſed reſtauratio iudicij.*
4 *Forma libelli, quando petitur reſtitutio aduerſus ſententiam.*
Omne ius potentius eſt in cauſa, quam in cauſato.

LEX I.

1 SI propter. †Abſens ex cauſa legatiōis, pro ſuo municipio reſtituit̃ aduer-
ſus ſententiā latā contra ſe tempore abſentiæ: licet
propriè non fuerit abſens cauſa reipublicæ. h. d.
2 Nam †reſpublica propriè erat apud populū roma
nū, vel imperiū: vt not. j. de iur. reipubl. & in ciuitatibus non co-
gnoſcentibus ſuperiorē eſt apud ipſam ciuitatem, vel populum
eius: non apud cōmunitates terrarū ſubditarum: & nihilominus
abſentes pro negotijs taliū terrarū in ipſis terris & territorijs re-
ſtituuntur, tanquā abſentes cauſa reipublicæ: quia pro republi-
ca illius communitatis: quare non dicitur ſimpliciter reipublica.
In tex. ibi. [officium legationis.] i. pro tuo municipio. In tex. ibi:
[bona fide:] ſecus ſi data opera: & ꝓcurata ambaſiata: vt ff. eo. l.
qui data. In tex. ibi. [abſens & indefenſus.] dic fuit ergo abſens
tēpore quo de cauſa cognoſcebat̃ & nullus ꝓ eo defendit: ſed ſi
tēpore cognitionis cauſæ fuit ꝓſens, ſed poſt cōcluſionē in cau-
ſa ſe abſentauit, ꝗa tūc aliæ defenſiones nō poterāt fieri, licet ci-
tatus ad ſniam audiēdam ad domū non cōparuerit, nec aliquis
pro eo, nō puto ipſum reſtituendū: ꝗa non pōt dici indefenſus,
cū tēpore defenſionis fiēdæ fuerit ꝓſens ad hoc j. de adult. l. qui
3 uis indubitati. cū ibi not. †In text. ibi. [Inſtaurationem iudicij.]
Not. ſecundū Bar. ꝙ qñ petit̃ reſtitutio aduerſus ſniam, nō petit̃
reformatio ſniæ: & per cōſequēs nec petit̃ ꝙ ſuper negotio prin
cipali pronuntiet̃, ſed petit̃ reſtauratio iudicij. i. reciſsio ſniæ, &
ꝙ reponat̃ in eo ſtatu in quo erat ante latā ſniam & ſi fuit læſus
in ꝓceſſu: et propter hoc fuit lata ſnia, ꝙ reponatur in eo ſtatu in
quo erat ante læſionē: qđ dic vt dixi in l. j. ſ. ſi aduer. liber. & pa
tet hic dū dicit. [vt ex integro defenſionibus tuis vtaris.] ꝗa nō
fecit defenſiones infra terminū, vnde terminus reſtauratur ſibi
4 vt eas facere poſsit. Not †etiam ſecundum eum formam libelli,
qñ petit̃ reſtitutio aduerſus ſniam: quia pōt petere reſtaurationē
lit. & vt poſsit vti defenſionibus omiſsis. In tex. ibi. [in quo fuiſti
qui reip. cauſa &c.] quaſi dicat licet nō fueris cauſa reip. ſi ergo
abſens ꝓ ſuo municipio reſtituit̃, ergo & ipſum municipium ad
uerſus ſentētiā latam contra ſe debet reſtitui: ꝗa omne ius poten
tius eſt in cauſa, quā cauſato, vt in aut. multò magis. ſ. de ſac. ſan.
ec. ſed ille reſtituitur propter municipiū, ergo & fortius ipſum
municipium licet quidam contra. vt no. j. eo. l. reſpublica.

FRANCKESCHE STIFTUNGEN